

ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЖАВОЮ ЗВУКІВ ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Звуки відіграють важливу роль у житті кожної людини. Вони можуть впливати на якість її життя як з позитивної, так і з негативної сторін. Попри це, є загальне розуміння того, що кожна особа народжується, живе і помирає не в тиші. У випадках використання різних частотних діапазонів людину можна легко налякати, спричинити тривогу, порушити сон, спонукати до певних дій. Якщо говорити про акустичну зброю, то при її розробці, як правило, використовують ті частоти, які людське вухо не чує. Відповідно застосування таких систем майже не можливо довести на практиці. І це може становити чималу небезпеку під час ведення прихованих війн. На даний час значна частина людства зазнає значних звукових навантажень. Як результат, тривалий вплив шуму на організм людини спричиняє послаблення імунітету, розлади нервової системи, розвиток серцево-судинних захворювань. Разом з тим акустика може сповіщати про пожежі, наближення небезпеки, ризику обстрілів та інше.

Історично людство задумалося про способи повідомлення загроз задовго до появи літаків та ракет. Роль сирен виконували барабани, роги, гонги та дзвони. В залежності від ситуації вони сповіщали про пожежі, наближення ворога, скликання народних зборів чи як варіант – початок повстання. На великих відстанях функцію сигналізації, яка мала заздалегідь попередити про небезпеку ворожого вторгнення, відігравали вогнища на вартових заставах. Такі системи сповіщення діяли протягом кількох тисяч років і лише наприкінці XIX століття їм почали знаходити більш технологічні аналоги [4]. Системи повітряної тривоги постійно удосконалюються, але натепер вони сповіщають про ворожі авіанальоти, про небезпеку удару ракетами та розпізнають інші загрози.

З початку російського вторгнення на територію України сигнал повітряної тривоги став невід'ємним елементом інформування людей про наближення небезпеки. Відповідно до «Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та організації зв'язку у сфері цивільного захисту», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України, порядок організації оповіщення органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, органів управління і сил цивільного захисту та населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, їх подальшого інформування має на меті вжиття заходів безпеки, забезпечення зв'язком органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків, а також забезпечення функціонування апаратури і технічних засобів

оповіщення та технічних засобів електронних комунікацій. Оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій організовується з урахуванням структури державного управління в Україні, єдиної державної системи цивільного захисту, максимально прогнозованого характеру і рівня надзвичайних ситуацій [3].

За виявлення потенційної повітряної загрози в Україні відповідають Повітряні сили Збройних Сил України. Для відстеження ворожих ракет вони користуються різними джерелами інформації – радіолокаційною розвідкою, просто розвідкою, даними наших партнерів. Між моментом фіксації загрози в небі та запуском сирени може минати від декількох секунд до кількох хвилин. Для цього потрібен лише один телефонний дзвінок спецзв'язком. Потім сирену в потрібних областях вмикає місцева влада [4]. Також варто зазначити, що для оповіщення повітряної тривоги нині активно використовуються соціальні мережі.

В умовах війни захист прав людини виступає однією з пріоритетних функцій держави. На думку деяких науковців сила й життєдіяльність прав і свобод людини та громадянина полягають у тому, що вони не лише проголошуються державою, але й гарантуються, тобто забезпечується система умов і засобів, необхідних для їх реального здійснення. Без відповідних гарантій вони залишаються «правами та свободами на папері» [2, с. 70]. Ми цілком погоджуємося з такою позицією, адже від належного забезпечення захисту прав людини безпосередньо залежить питання самого її існування. На жаль, права людини виступали та продовжують виступати свого роду заручниками складних процесів [1, с. 28]. Звідси випливає висновок про те, що на державу покладається обов'язок впроваджувати ефективну правову політику в сфері захисту прав кожного члена українського суспільства. У сьогоднішніх реаліях можна констатувати формування дієвого механізму захисту прав людини: здійснюється реформування законодавчої бази, переосмислюється діяльність органів державної влади й місцевого самоврядування, змінюється правова культура, правосвідомість народу. І ті заходи, способи, які на теперішній час використовує держава для захисту прав людей, і, які, можливо, приносять певні незручності для них, насправді виправдовують себе в практичній площині. Величезною перевагою використання державою звуків є попередження про небезпеку, так як основна мета їх застосування полягає в збереженні життя і здоров'я людей в умовах воєнного стану.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Крапив'янська В. В. Актуальні проблеми забезпечення і охорони прав людини в Україні. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 8 (48). С. 25-30.
2. Пайда Ю. Ю. Юридичні гарантії як елемент механізму захисту прав людини. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 1. С. 69-73.
3. Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та організації зв'язку у

сфері цивільного захисту: постанова Кабінету Міністрів України від 27.09.2017 р. № 733. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-п#n9>

4. Сирена повітряної тривоги: хто її придумав та як вона працює. URL: <https://chas.news/past/sirena-povitryanoi-trivogi-hto-ii-pridumav-ta-yak-vona-pratsyue>

УДК 347.1

Крутник Р. І.
*аспірант I року навчання,
юридичний факультет,
Західноукраїнський національний
університет*

ПРИНЦИП ДОБРОСОВІСНОСТІ У ЦИВІЛЬНОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ

У Цивільному кодексі України однією із засад цивільного законодавства, поряд з справедливістю та розумністю, закріплено добросовісність (ст. 3) [1].

Варто зазначити, що принцип добросовісності має багатовікову історію, яка сягає своїм корінням римського приватного права. Так, у римському приватному праві закріплювалась доктрина добросовісності (*bona fides*), що протиставлялась злому умислу (*dolus malus*), і знаходила своє втілення у приписах чесно жити, не завдавати шкоди іншому, віддавати кожному належне (*honeste vivere, alterum non laedere, suum cuique tribuere*) [2, с. 615].

Попри вживання терміну «добросовісність» в Цивільному кодексі України, визначення цього поняття в нормах кодифікованого акту цивільного законодавства не закріплено. Відсутність легальної дефініції зумовило формулювання різних визначень та авторських розумінь добросовісності в доктрині приватного права.

Так, на думку О. Кота, «добросовісність як принцип здійснення суб'єктивних цивільних прав – це очікувана (передбачувана) за даних умов поведінка особи з розумно необхідною мірою чесності, надійності та врахуванням інтересів інших учасників правовідносин. Саме цьому критерію повинні відповідати фактичні дії суб'єкта права, які вчиняються в порядку здійснення даного права» [3, с. 96].

Натомість М. Стефанчук вважає, що «категорія добросовісності виникає на межі волі, волевиявлення та правосвідомості й притаманна будь-якій фізичній особі, яка дотримується встановлених у соціумі правових норм. Саме керуючись добросовісністю, особа утримується від учинення протиправних дій, а тому необхідним є включити до переліку ознак правомірної поведінки фізичної особи категорію добросовісності» [4, с. 142].

Свою позицію висловлює й І. Боровська, зазначаючи, що «добросовісність – це оціночна категорія, яка передбачає сумлінну і чесну поведінку сторони, під час виконання суб'єктивних обов'язків і здійсненні